ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.3.2022 г.
COM(2022) 129 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

относно цялостното функциониране на официалния контрол, провеждан от държавите членки (2019—2020 г.) с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита

{SWD(2022) 73 final}

Отказ от отговорност

Европейската комисия изготви и публикува настоящия доклад в съответствие с член 114 от Регламент (ЕС) 2017/625. Настоящият доклад има за цел да се подобри публичната достъпност до информацията за официалния контрол, осъществяван от държавите от ЕС, и контролът на Комисията върху него в областта на безопасността на храните и фуражите, здравето на животните и растенията, хуманното отношение към тях, биологичното земеделие и схемите за качество на селскостопанските продукти и храни. Единствено Съдът на Европейския съюз е компетентен да тълкува правото на Съюза. Нашата цел е да поддържаме тази информация актуална и точна. Ако бъдем уведомени за грешки, ще се постараем да ги отстраним.

Материалите, използвани в настоящия доклад:

- информация от общ характер, която не се отнася до конкретните обстоятелства, свързани с дадено физическо или юридическо лице;
- не са непременно изчерпателни, пълни, точни или актуални;
- се осигуряват отчасти от националните органи в държавите от ЕС, върху които Комисията няма контрол и за които тя не може да поеме отговорност.

Някои данни или информация в настоящия доклад може да са създадени или структурирани във файлове или формат, които не са без грешки.

Съдържание

Общ преглед 1

Въведение 3

Правна уредба 5

Официален контрол, извършван от държавите от ЕС 9

Общ преглед 10

Годишни доклади на държавите от ЕС 16

Организация и системи за извършване на официален контрол 17

Предприети мерки за гарантиране на ефективното функциониране на МНКП 19

Действия за осигуряване на съответствие на предприятията 20

Действия за осигуряване на изпълнението от страна на националните органи 21

Действия за гарантиране на ефективното функциониране на службите за официален контрол 23

Дейности на Комисията по контрол в държавите от ЕС 24

Одити 25

Препоръки 30

Обобщаващи доклади 31

Акценти от извършените от Комисията дейности по контрол (2019—2020 г.) 33

Други дейности на Комисията по контрол 36

Въвеждане на животни и стоки в ЕС 37

Остатъчни вещества от ветеринарни лекарствени продукти и замърсители от околната среда в животни и продукти от животински произход 38

Систематични последващи действия по отношение на препоръките от одитите 39

Общи последващи одити 40

Профили на държавите 41

Осигуряване на изпълнението 42

Подкрепа за държавите от ЕС 44

Мрежи 45

По-добро обучение за по-безопасни храни 48

Заключения 50

Общ преглед

Настоящият доклад обхваща цялостното функциониране на официалния контрол в държавите от ЕС и дейностите по контрол на Комисията, извършени през 2019 г. и 2020 г., за да се гарантира високо равнище на защита на здравето и доверие в хранителната верига — от фермата до трапезата. Този контрол и тези одити са важни, за да се провери дали предприятията са в съответствие със законовите изисквания и за да могат европейските потребители да бъдат сигурни, че храните, които консумират, са безопасни. Те също така са от ключово значение за безпроблемното функциониране на безопасната търговия с храни, животни и растения както в рамките на ЕС, така и с държави извън ЕС.

Националните органи са отговорни за извършването на официален контрол въз основа на риска. Ако предприятията по хранителната верига не спазват съответното законодателство, органите са длъжни да осигурят изпълнение на изискванията, като гарантират, че предприятията ги спазват.

Службите на Комисията контролират изпълнението на официалния контрол и дейностите по осигуряване на изпълнението в държавите от ЕС. Докладите от тези проверки, публикувани на уебсайта на Комисията, дават ясна представа за резултатите на държавите от ЕС и представляват значителна част от процеса на преглед, който гарантира, че законодателството на ЕС е „подходящо за целта“.

Контролът на Комисията показва, че като цяло държавите от ЕС разполагат с необходимите системи за наблюдение и гарантиране на изпълнението на изискванията на ЕС от предприятията, както и за предприемане на действия в случай на проблеми с несъответствието. В някои държави при контрола бяха установени недостатъци в системите за официален контрол, което показва, че има какво да се подобри.

Комисията систематично следи за изпълнението на своите препоръки от одити, отправени към държавите от ЕС, и при необходимост използва други инструменти за осигуряване на изпълнението. Освен това тя подкрепя държавите от ЕС, като предоставя техническа помощ и обучение чрез инициативата „По-добро обучение за по-безопасни храни“ и провежда технически срещи на експерти от държавите от ЕС.

Държавите от ЕС докладваха резултатите от проверките си през 2020 г., което за пръв път беше в хармонизиран електронен формат. В подкрепа на това Комисията и националните органи разработиха документ с насоки. Въпреки това не всички държави предоставиха всички данни в изисквания формат, а една от тях изобщо не докладва. Комисията ще продължи да работи с националните

органи, за да подобри изчерпателността на данните в бъдещите годишни доклади.

През 2020 г. пандемията от COVID-19 постави предизвикателства пред националните органи и Комисията при приключването на контрола и одитите. Извършването на поне част от този контрол и одити от разстояние позволи да се поддържа безопасен поток от животни, растения и стоки и да се предотврати недостигът на доставки при необичайните условия на пандемията от COVID-19.

Въведение

ЕС има за цел да осигури високо равнище на защита на здравето и доверие в областта на безопасността на храните и фуражите, здравето на животните и растенията, хуманното отношение към животните, биологичното земеделие и схемите за географски произход (защитено наименование за произход, защитено географско указание, храни с традиционно специфичен характер (ЗНП/ЗГУ/ХТСХ). Хората, живеещи в ЕС, с право очакват високи стандарти в тези области.

Налице е комплексна правна рамка на ЕС, която осигурява последователен контрол по цялата верига за храни и фуражи — от фермата до трапезата, както и подходящ мониторинг, като същевременно се гарантират ефективен единен пазар и търговия с държави извън ЕС.

Един от стълбовете на интегрираната политика на ЕС за безопасност на храните от фермата до трапезата е, че въз основа на Регламента относно официалния контрол[1] всяка държава от ЕС трябва да разполага с ефективна система за официален контрол[2], за да проверява и когато е необходимо — да осигурява изпълнението на стандартите на ЕС от предприятията по цялата верига за храни и фуражи. Държавите от ЕС трябва да изготвят многогодишни национални планове за контрол (МНПК), които обхващат всички области, регулирани от законодателството на ЕС в областта на агрохранителната верига.

Комисията играе важна роля в общата рамка за контрол на равнището на ЕС[3] и извършва контрол, включително одити, в държавите от ЕС, за да провери дали техните национални органи изпълняват задълженията си за контрол.

Държавите от ЕС трябва да представят на Комисията годишен доклад[4] относно изпълнението на официалния контрол в съответствие със своите МНПК.

От своя страна Комисията изготвя доклад[5] относно дейностите по официалния контрол в държавите от ЕС, като взема предвид:

---

[1] Регламент (ЕС) 2017/625.

[2] „официален контрол“ означава дейност, извършвана от компетентния орган на държава от ЕС, за проверка на съответствието със законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, и че животните и стоките отговарят на изисквания.

[3] Член 116 от Регламент (ЕС) 2017/625.

[4] Член 113, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/625.

- годишните доклади, представени от националните органи, за извършените от тях дейности по контрол и
- резултатите от извършения в държавите членки контрол от страна на Комисията.

Настоящият доклад обхваща 2019 г.[6] и 2020 г. Той се състои от преглед на:

- годишните доклади на държавите от ЕС за 2019 г. и 2020 г.;
- дейностите по контрол на Комисията в държавите от ЕС;
- последващите действия от страна на Комисията и действията за осигуряване на изпълнението, както и подкрепата, предоставена на националните органи.

В него съпоставими данни се обобщават в статистически данни за целия ЕС за 2020 г. С течение на времето тези данни ще позволят да се идентифицират тенденции в контрола и проблеми с несъответствието.

Докладът е придружен от работен документ на службите на Комисията, който съдържа повече подробности за контрола и одитите, извършвани от националните органи и от Комисията в областите от хранителната верига, които попадат в обхвата на Регламента относно официалния контрол.

[5]Член 114 от Регламент (ЕС) 2017/625.

[6] изискването към държавите от ЕС да представят годишните си доклади, като използват новия стандартен образец на формуляр, който се прилага от 2020 г. Изискванията за докладване за 2019 г. са съгласно предходния регламент. Тъй като 2019 г. е преходна година между двете версии, настоящият доклад обединява и двете години.

Правна уредба

С „общото законодателство в областта на храните“[7] на предприятията по хранителната верига се възлага основната отговорност за гарантиране безопасността на храните. В конкретни регламенти на ЕС се разглеждат изискванията за биологичното производство и етикетирането на биологични продукти[8], както и за схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ЗНП, ЗГУ, ХТСХ)[9].

Държавите от ЕС са длъжни да проверяват дали предприятията спазват приложимото законодателство на ЕС и при необходимост да осигурят изпълнението му. За тази цел в техните МНПК са описани системите за официален контрол.

В Регламента относно официалния контрол се определят изискванията за тези системи за контрол, за МНПК[10] и за извършването на официалния контрол. Най-важните изисквания, свързани със системите за официален контрол и МНПК, са следните:

- В обхвата попадат:

— храните и тяхната безопасност;

— съзнателното освобождаване в околната среда на генетично модифицирани организми (ГМО) за целите на производството на храни и фуражи;

— фуражите и тяхната безопасност;

— здравето на животните;

— страничните животински продукти;

— хуманното отношение към животните;

— здравето на растенията;

---

7 Регламент (ЕО) № 178/2002.

8 Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти.

9 Регламент (ЕС) № 1151/2012 относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни.

10 Членове 109, 110 и 111 от Регламент (ЕС) 2017/625.

— продуктите за растителна защита;

— биологичното производство и етикетирането на биологични продукти;

— използването и етикетирането на защитени наименования за произход, защитени географски указания и храни с традиционно специфичен характер, и

— съзнателните нарушения на правилата, извършени посредством измамни или подвеждащи практики;

- националните органи трябва да опишат в МНПК своите стратегически цели и категоризирането на официалния контрол според рисковете;

- МНПК трябва да бъдат обществено достъпни, с някои ограничени на брой изключения.

В Регламента относно официалния контрол са включени разпоредби за текущо усъвършенстване на официалния контрол[11]. На фигура 1 е показано как резултатите от официалния контрол са важни за подпомагане на държавите от ЕС при оценяването на ефективността на тяхната система за контрол и за извършване на необходимите подобрения. Освен това промените в законодателството, нововъзникващите проблеми и пазарната информация могат да доведат до промени в плана за контрол.

[11] Член 5, параграф 1, буква а), член 6, параграф 1, член 12, параграфи 2 и 3, членове 109, 110 и 111 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Фигура 1 — Системи за официален контрол — цикъл на текущо усъвършенстване



В Регламента относно официалния контрол се изисква от Комисията[12] да извършва контрол в държавите от ЕС, които трябва да коригират всички проблеми, установени при този контрол[13].

Държавите от ЕС трябва да представят годишните си доклади в електронен формат, за да се улесни допълнителното обобщаването на данните. За тази цел Комисията създаде стандартен образец на формуляр[14] в сътрудничество с националните органи. Комисията разработи специална цифрова платформа за подаване на годишни доклади в този нов формат. Освен това мрежата от представители на държавите от ЕС относно функционирането на МНПК, председателствана от Комисията, разработи документ с насоки[15] за попълване на формуляра, за да помогне на националните органи да изпълнят новите изисквания за докладване.

[12] Член 116 от Регламент (ЕС) 2017/625.

[13] Член 119 от Регламент (ЕС) 2017/625.

[14] Регламент (ЕС) 2019/723 относно стандартния образец на формуляр, който следва да бъде използван в годишните доклади, представяни от държавите членки

[15] Известие на Комисията относно документ с насоки за попълването на стандартния образец на формуляр.

Образецът на формуляр обхваща информацията за измененията на МНПК, резултатите от официалния контрол, установените проблеми с несъответствията и предприетите мерки за гарантиране на ефективното изпълнение на МНПК.

Целта на стандартизирания формат е:

- да се осигури представяне в еднакъв вид на годишните доклади на държавите от ЕС;
- да се интегрират други съществуващи изисквания за докладване; както и
- да се улеснят събирането и предаването на съпоставими данни, обобщаването им в статистически данни за целия ЕС и изготвянето на доклади на Комисията относно функционирането на официалния контрол в ЕС.

Националните органи използват за първи път електронния хармонизиран формуляр, за да докладват за извършения официален контрол през 2020 г.

Държавите от ЕС трябва да извършват официалния си контрол при висока степен на прозрачност. Поне веднъж годишно те трябва да публикуват съответната информация по отношение на организацията и осъществяването на този контрол. Те могат да решат да направят това чрез публикуване на годишния доклад, представен на Комисията.

По време на пандемията от COVID-19 имаше ограничителни мерки в почти всички държави от ЕС. Това се отрази негативно на капацитета на държавите да възлагат извършването на дейности по официалния контрол на служители, особено за тези дейности, които изискват физическо присъствие на място, лабораторни анализи за целите на контрола или подписване и издаване на официални сертификати на хартия. През март 2020 г. Комисията въведе временни мерки[16], за да поддържа безпроблемното функциониране на вътрешния пазар на ЕС и да гарантира свободното движение на стоки. Това улесни:

- упълномощаването на лица за извършване на официален контрол;
- използването на електронни данни и приемането на копия на сертификати;
- използването на видеоконферентни връзки и други средства за комуникация от разстояние за целите на официалния контрол.

[16] Регламент (ЕС) 2020/466 относно временни мерки при някои сериозни сривове в системите за контрол на държавите от ЕС поради коронавирусната болест (COVID-19).

Част 1

Официален контрол, извършван от държавите от ЕС

1
Общ преглед

Производството и разпространението на храни от фермата до трапезата се състоят от различни вериги, които обхващат широк спектър от области и дейности.

В таблица 1 е представен преглед на общия брой на субектите в хранителната верига, извършения официален контрол, установените проблеми с несъответствието, административните санкции и съдебните действия, предприети по цялата хранителна верига през 2020 г. на равнището на ЕС[17].

Таблица 1 — Общи данни от официалния контрол за 2020 г.

Общ брой на субектите в хранителната верига	Извършен официален контрол	Установени проблеми с несъответствието	Приложени административни санкции	Предприети съдебни действия
16 834 486	**4 125 695**	**654 955**	**388 268**	**12 699**

На фигура 2 е представен преглед на официалния контрол, извършван от държавите от ЕС през 2020 г. — от фермата до трапезата[18]. На нея са показани броят на стопанските субекти, извършеният официален контрол, установените проблеми с несъответствието и наложените административни санкции, разпределени по различните дейности в хранителната верига[19].

В таблица 2 са показани петте най-големи сектора на хранителната верига в абсолютни стойности по отношение на броя на субектите, извършения официален

[17] Цифрите са сбор от данните на 26 държави от ЕС, тъй като Малта не изпрати годишния си доклад в срок.

[18] В тази фигура не е включен контролът, свързан със здравето на растенията (т.е. издаване на растителни паспорти и нанасяне на маркировка по МСФМ № 15 върху дървени опаковки, за да се покаже, че те са били третирани, за да се предотврати разпространението на насекоми, семена и гъбички), предлагането на пазара на продукти за растителна защита и устойчивата употреба на пестициди извън селското стопанство.

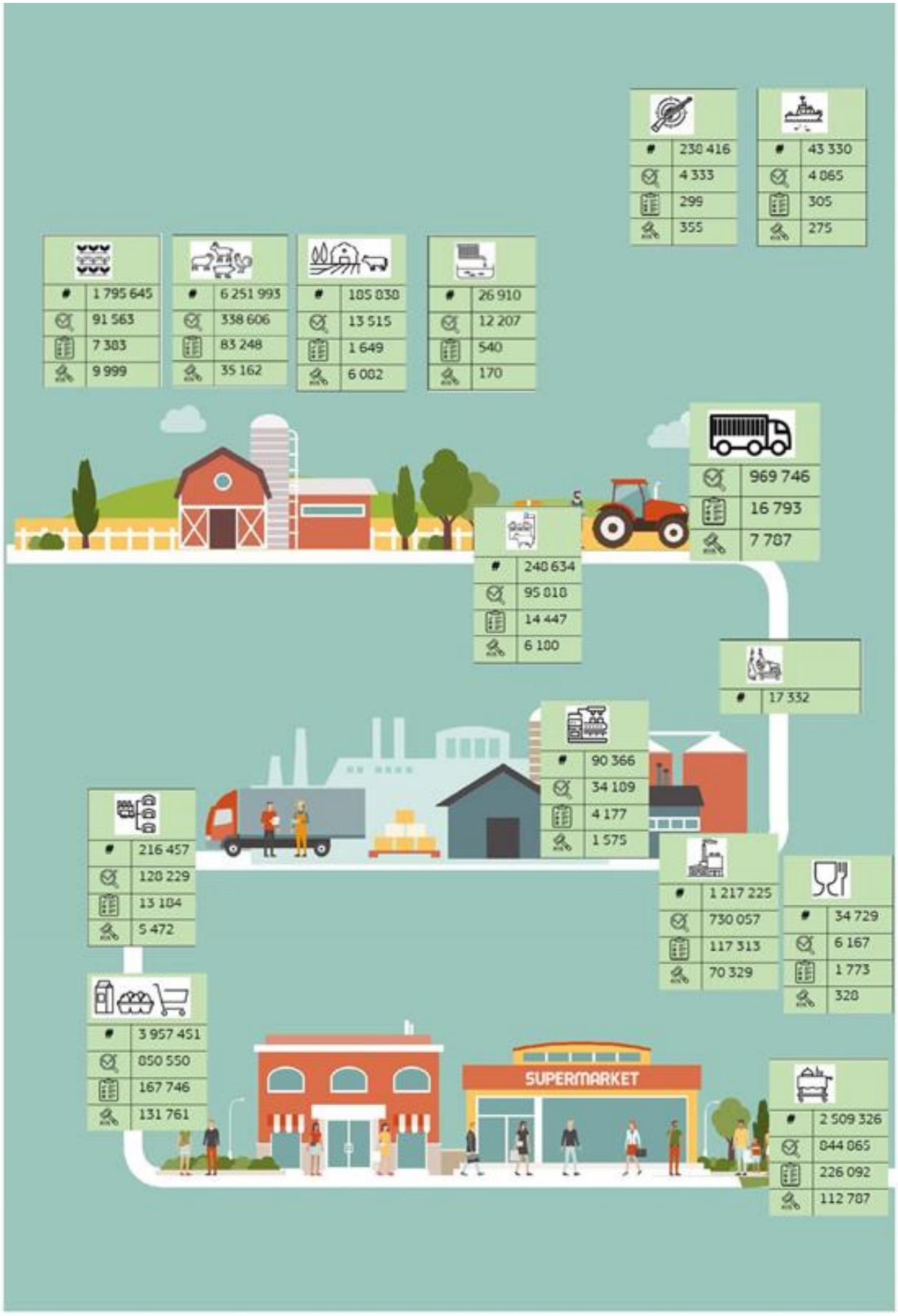
[19] Националните органи не трябва да докладват за броя на субектите, които се занимават с транспортиране на животни; данните, поискани за официалния контрол и проблемите с несъответствието за кланиците и предприятията за обработка на дивеч, се отнасят до броя на кланичните трупове или теглото, поради което не може да се използва обща стойност.

контрол, установените проблеми с несъответствието и наложените административни санкции.

В работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад[20], е представена допълнителна разбивка на тези цифри в различните области на хранителната верига.

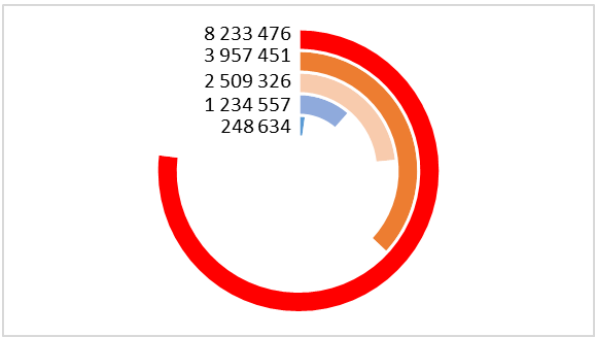
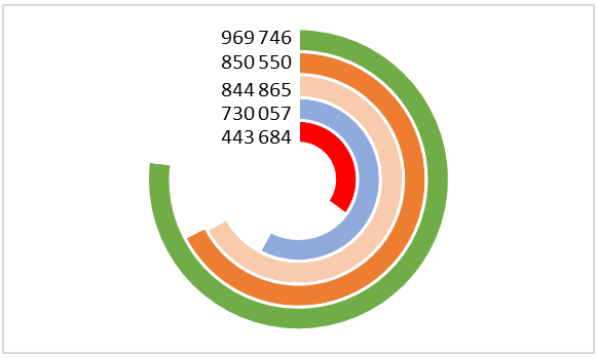
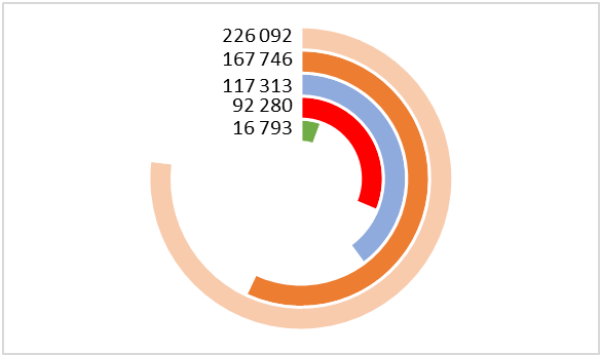
[20] Работен документ на службите на Комисията, придружаващ документа: Доклад на Комисията относно цялостното функциониране на официалния контрол в държавите от ЕС (2019—2020 г.), извършван с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита.

Фигура 2 — Официален контрол, извършван от държавите от ЕС —2020 г.

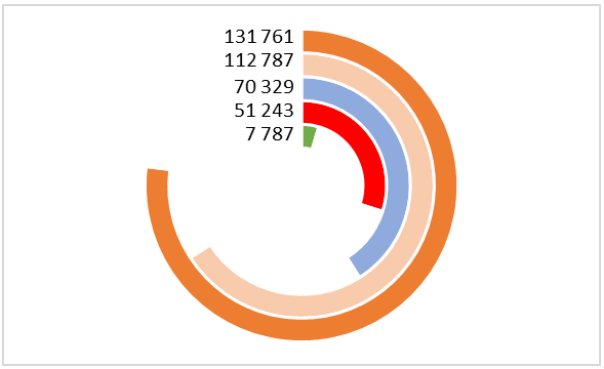


	Растениевъдно стопанство	#	Брой на стопанските субекти
	Животновъдно стопанство		Брой на дейностите по официалния контрол
	Комбинирано растениевъдно-животновъдно стопанство		Брой на проблемите с несъответствието
	Аквакултури		Брой на административните санкции
	Риболов		
	Лов		
	Фуражи		
	Транспортиране на животни		
	Кланици и предприятия за обработка на дивеч		
	Производство на хранителни продукти		
	Странични животински продукти		
	Разпространение на хранителни продукти		
	Търговия на едро и дребно		
	Услуги в областта на храните		
	Производители на материали, предназначени за контакт с храни		

Таблица 2 — Официален контрол за 2020 г. — общ преглед

Субекти		Селско стопанство	8 233 476
		Търговия на едро с хранителни продукти	3 957 451
		Услуги в областта на храните	2 509 326
		Производство на хранителни продукти	1 234 557
		Фуражи	248 634
		Транспортиране на животни	969 746
Официален контрол		Търговия на едро с хранителни продукти	850 550
		Услуги в областта на храните	844 865
		Производство на хранителни продукти	730 057
		Селско стопанство	443 684
Проблеми с несъответствието		Услуги в областта на храните	226 092
		Търговия на едро с хранителни продукти	167 746
		Производство на хранителни продукти	117 313
		Селско стопанство	92 280
		Транспортиране на животни	16 793

Административни санкции



Търговия на едро с хранителни продукти	131 761
Услуги в областта на храните	112 787
Производство на хранителни продукти	70 329
Селско стопанство	51 243
Транспортиране на животни	7 787

2
Годишни доклади на държавите от ЕС

Използването на новия стандартен образец[21] на формуляр на цифровата платформа улеснява докладването чрез електронни средства и по еднакъв начин на резултатите от официалния контрол, вида и броя на случаите на несъответствие и предприетите мерки. Това дава възможност за по-лесното им обобщаване в статистически данни за целия ЕС.

Законовият срок за подаване на електронния доклад е 31 август. Тъй като тази платформа беше използвана за първи път за годишните доклади за 2020 г., платформата беше отворена отново на 15 октомври 2021 г., за да се даде възможност за късно докладване. Въпреки това Малта не представи доклада си навреме, за да бъде включен в настоящия доклад.

Поради промяната в начина на докладване някои държави от ЕС срещнаха проблеми при събирането на данните в необходимия формат. Освен това за държавите от ЕС беше по-трудно да сравнят резултатите от своя контрол с тези от предходните години.

Платформата за доклада съдържа няколко текстови полета за описание на съответните теми. Националните органи предоставиха по-малко информация в сравнение с докладите от предходните години и по-малко от предвиденото в документа с насоки.

По отношение на хуманното отношение към животните като цяло държавите от ЕС не представиха нито анализ на най-сериозните констатации, нито плановете си за действие за предотвратяване или намаляване на повторните случаи. Това прави невъзможно за Комисията да представи обобщение в това отношение.

По подобен начин предоставената информация за контрола, насочен към измамни и заблуждаващи практики, беше много ограничена.

[21] Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/723 на Комисията.

3
Организация и системи за извършване на официален контрол

Държавите от ЕС са създали системи за официален контрол, за да проверяват дали предприятията за храни и фуражи прилагат правната уредба.

В своите МНПК националните органи определят стратегическите си цели. В насоките за попълване на своите годишни доклади те са приканени да включат таблица с резултатите от показателите за изпълнение, използвани за измерване на тези цели. Повечето държави от ЕС не са предоставили такъв преглед на резултатите от своите показатели. Някои положителни примери, които следва да се отбележат, са следните:

- Белгия включва барометри за безопасност на храните, опазване на здравето на животните и растенията в публичния си годишен доклад (до отчетната 2019 г. това беше докладът, изпращан на Комисията). Сравнението на резултатите от барометъра за различните години позволява на читателите да видят дали ситуацията в тези области се подобрява, или не.
- Финландия представи някои примери за това как резултатите от официалния контрол могат да доведат до промени в целите или задачите:
  - големият брой констатирани пропуски по отношение на хуманното отношение към животните по време на транспортиране доведе до увеличаване на честотата на официалния контрол върху хуманното отношение към животните по време на транспортиране;
  - по отношение на вземането на проби от торове броят на установените от тях пропуски е сравнително висок за малкия брой взети проби, което е показател за успешен основан на риска целеви контрол;
  - наблюдението на пазара на търговията със семена показа по-малко пропуски в сравнение с предходните години. От друга страна, приблизително 30 % от случаите са довели до санкции, което показва подобряване на ефективността на контрола.

Всички държави от ЕС се сблъскаха с проблеми при изпълнението на пълните програми за инспекция поради въведените ограничения за овладяване на пандемията от COVID-19.

Други фактори, довели до това, че националните органи не са изпълнили изцяло планираните си програми, включват числеността на персонала, ресурсите и подготовката за Брексит.

Официален контрол по време на пандемия

Различните ограничения, въведени с цел овладяване на разпространението на COVID-19, и въздействието, което те оказаха върху разпределението на човешките ресурси, затрудниха държавите от ЕС при извършването на целия официален контрол, както беше първоначално планирано за 2020 г. Въпреки че имаше гъвкавост по отношение на начина на извършване на официалния контрол, националните органи трябваше да преразгледат плановете си за непрекъснатост на дейността и да дадат приоритет на контролните дейности, смятани за абсолютно необходими, като същевременно се справят с предизвиканите от пандемията промени в пускането на храни на пазара на ЕС, като например увеличаването на електронната търговия и услугите за вкъщи.

Действията, предприети от националните органи, включват:

- отлагане и/или намаляване на броя на дейностите по контрол, извършвани в определени области (въз основа на оценка на риска);
- съкращаване на необходимото време на място чрез провеждане на документалната част от контрола от разстояние;
- използване на техники за одит от разстояние.

4

Предприети мерки за гарантиране на ефективното функциониране на МНКП

Целта на МНКП е да гарантира, че официалният контрол се извършва по начин, който е основан на риска и е ефикасен по цялата агрохранителна верига, в съответствие с Регламента относно официалния контрол.

Когато при официалния контрол се установят проблеми с несъответствието, националните органи трябва да предприемат действия, за да гарантират, че предприятието ще коригира проблема и ще предотврати повторната му поява[22].

От националните органи се изисква също така да проверяват ефективното функциониране на системата за официален контрол и да предприемат необходимите действия за отстраняване на слабостите, установени в техните системи за контрол[23].

[22]Член 138 от Регламент (ЕС) 2017/625.

[23] Член 12, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2017/625.

4.1
Действия за осигуряване на съответствие на предприятията

В някои годишни доклади бяха представени примери за действия на националните органи.

Държавите от ЕС провеждат кампании за информиране на обществеността и предоставят насоки и обучение на предприятията, за да им помогнат да спазват правилата за безопасност на храните.

Белгия, Нидерландия и Швеция включват резултатите от частни (прилагани от трети страни) схеми за осигуряване в своите системи за официален контрол. Белгия и Финландия отбелязват, че резултатите от проверките са по-добри в предприятията, сертифицирани по тези схеми.

Финландия публикува специални секторни доклади. Тя отбеляза, че основните начини за подобряване на ефективността включват засилване на взаимодействието с всички заинтересовани страни. В резултат на това официалният контрол и публикуваните резултати от този контрол допринасят за подобряване на условията на работа и конкурентоспособността на дружествата, например чрез подпомагане на способността им да участват в международната търговия и чрез проактивно предотвратяване на проблеми.

Полша публикува обобщена информация за резултатите от контрола, извършен от нейния търговски инспекторат. В нея тя включва практически съвети за потребителите как да избират продуктите и да не бъдат подвеждани. Тя също така публикува административни решения за налагане на глоби на предприятия за пускане на пазара на продукти с незадоволително търговско качество, включително подправени продукти.

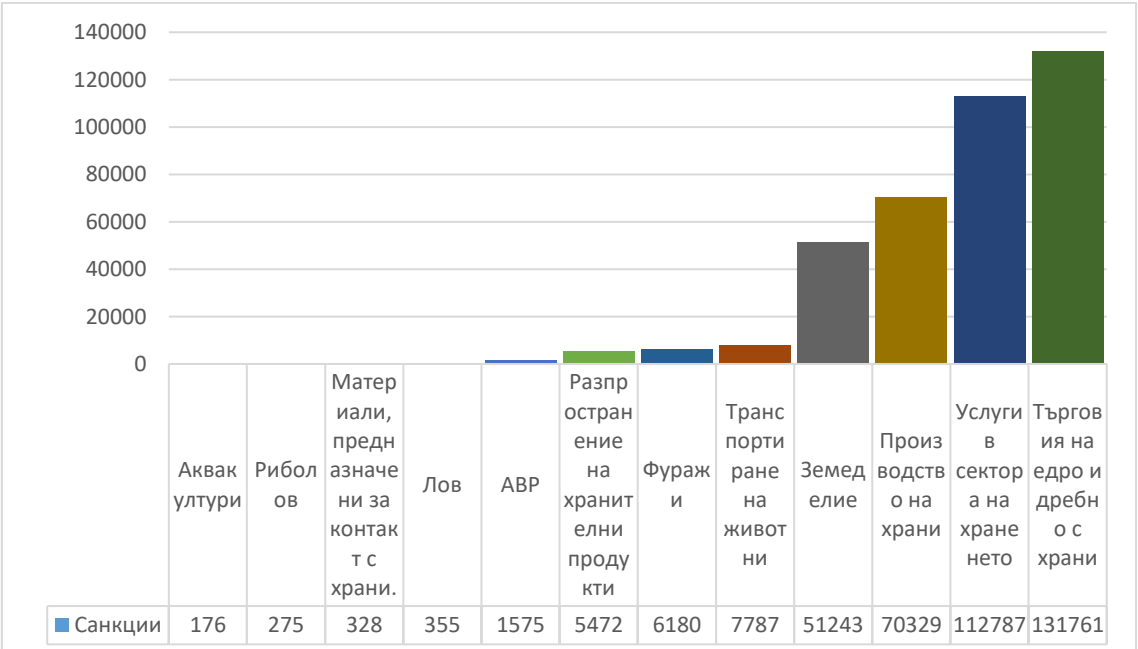
4.2
Действия за осигуряване на изпълнението от страна на националните органи

Държавите от ЕС прилагат редица действия за осигуряване на изпълнението, вариращи от устни и писмени предупреждения, изземване и унищожаване на стоки до (временно) отнемане или ограничаване на одобренията на предприятията. Административните глоби се използват като възпираща мярка. Препращането към съда остава крайна мярка.

Националните органи трябва да имат ефективни, пропорционални и възпиращи санкции/финансови санкции[24].

В таблица 3 е показан броят на административните санкции, наложени в различните части на хранителната верига. В таблица 4 са посочени санкциите в различните области, а в таблица 5 — броят на предприетите съдебни действия в различните области.

Таблица 3 — Административни санкции — дейности — 2020 г.



	Аквакултури	Риболов	Материали, предназначени за контакт с храни.	Лов	АВР	Разпространение на хранителни продукти	Фуражи	Транспортиране на животни	Земеделие	Производство на храни	Услуги в сектора на храненето	Търговия на едро и дребно с храни
Санкции	176	275	328	355	1575	5472	6180	7787	51243	70329	112787	131761

[24] Членове 54 и 55 от Регламент (ЕО) № 882/2004 (до 14 декември 2019 г.) и членове 137, 138 и 139 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Таблица 4 — Административни санкции — области — 2020 г.

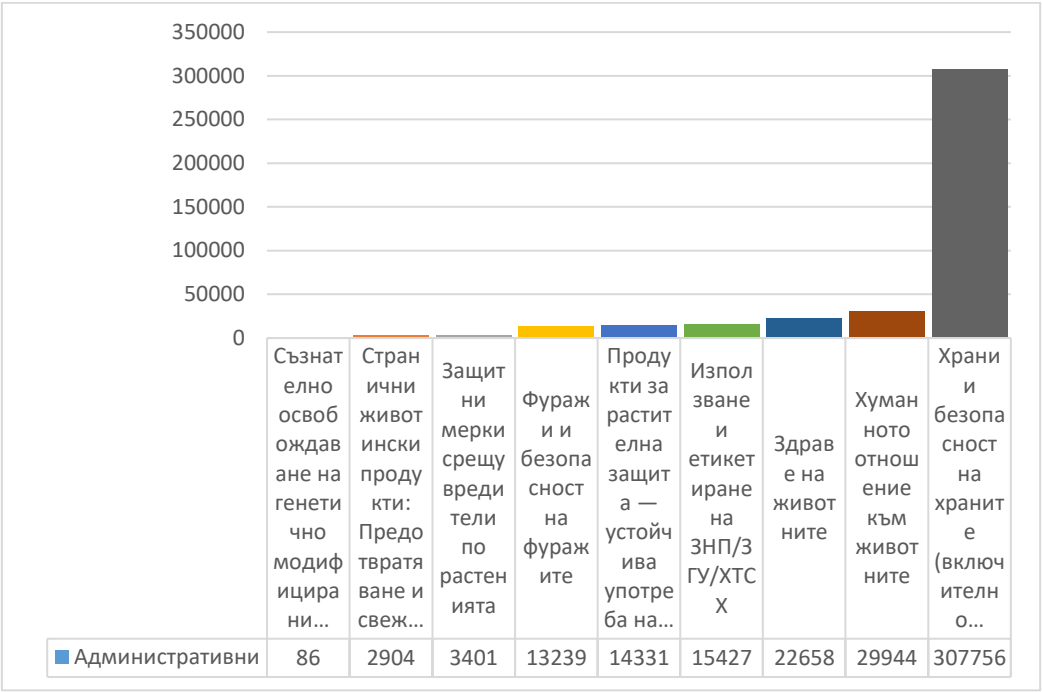
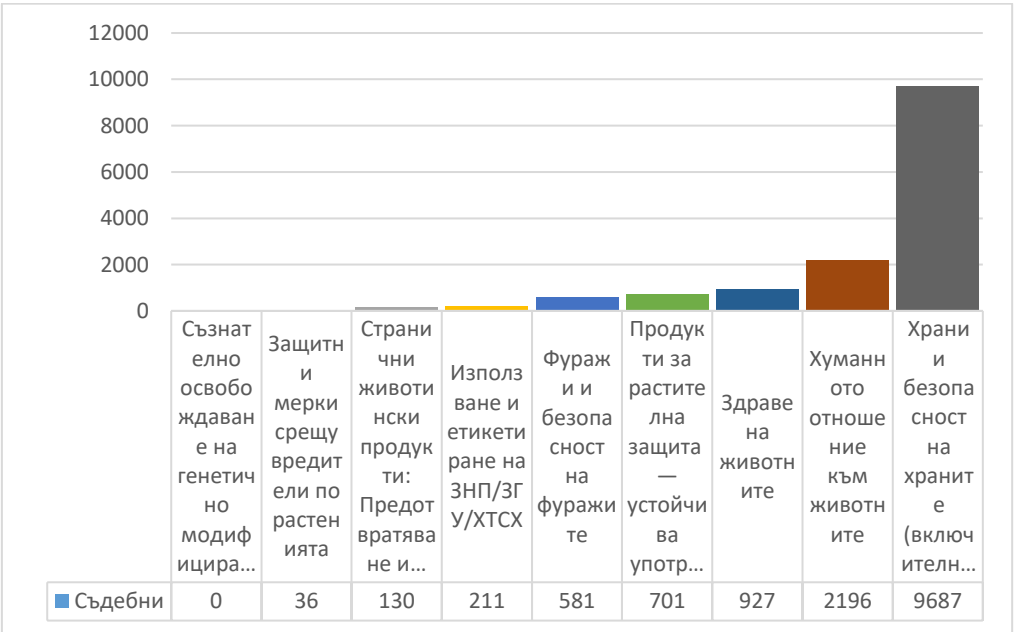


Таблица 5 — Предприети съдебни действия — 2020 г.



4.3
Действия за гарантиране на ефективното функциониране на службите за официален контрол

Държавите от ЕС трябва да извършват одити на собствените си системи за контрол или да възлагат извършването на одити на самите тях, както и да разполагат с процедури за проверка на контрола[25], за да гарантират съответствието и ефективността на системите за контрол.

Годишните доклади включват ограничена информация за тези одити и други дейности на проверка, с които се оценява ефективността на системите за официален контрол.

Швеция описа някои ползи от сътрудничеството между различните органи. Първоначалният етап на добрата практика за контрол е фокусиран върху две области, а именно процедурата за контрол и етиката на работното място. Различните органи разработиха насоки и онлайн курс на обучение. Една от общите цели е органите, които си сътрудничат, да поемат споделена отговорност за цялата хранителна верига, включително да бъдат подготвени за непланирани и непредвидени събития. Добрата практика за контрол включва преминаване към различна култура на контрол и създаване на система за еквивалентност между техните системи.

За да гарантира ефективността на своята система за официален контрол, Германия включи в МНПК три оперативни цели, свързани с професионалния стандарт на одитите, ориентираното към риска планиране на одитите и ефективността на официалния контрол.

[25] Членове 6 и 12 от Регламент (ЕС) 2017/625

Част 2

Дейности на Комисията по контрол в държавите от ЕС

1
Одити



Дирекция „Одити и анализи в областта на здравеопазването и храните“ в ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ на Европейска комисия проверява дали законодателството на ЕС в областта на безопасността на храните и фуражите, здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията, биологичното земеделие и схемите за географски произход (ЗНП/ЗГУ/ХТСХ) се изпълнява и прилага правилно в държавите от ЕС. Основното прилагано средство е одитът.

Дирекцията извършва този контрол редовно и в сътрудничество с компетентните органи на държавите от ЕС.

Един от честите елементи на одитите са проверките на място, при които експертите на Комисията работят заедно с националните органи, извършващи официалния контрол. Експерти от държавите от ЕС редовно подпомагат експертите на Комисията в тази задача.

Този контрол има за цел:

- проверка на прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравето на животните и хуманното отношение към тях, страничните животински продукти, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, устойчивата употреба на пестициди, генетично модифицираните организми, биологичното производство и етикетирането на биологични продукти, използването и етикетирането на защитени наименования за произход, защитени географски указания и храни с традиционно специфичен характер;
- проверка на функционирането и организацията на националните системи за контрол и на компетентните органи;
- разследване и събиране на информация
    - относно официалния контрол и практиките за осигуряване на изпълнението;

— относно важни или повтарящи се проблеми, свързани с прилагането или осигуряването на изпълнението на правилата;

— във връзка със спешни ситуации, възникващи проблеми или нови обстоятелства.

ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЯ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ“

ДИРЕКЦИЯ „ОДИТИ И АНАЛИЗ В ОБЛАСТТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО И ХРАНИТЕ“



Ние публикуваме нашата годишна работна програма и актуализация в средата на годината на уебсайта на Комисията.



Гледайте кратките ни видеоклипове, за да видите как организираме работата си във връзка с одитите и анализите и какви са ползите от нея за хората в ЕС.

Програмите за одит и анализ в периода 2019—2020 г.[26] бяха насочени към:

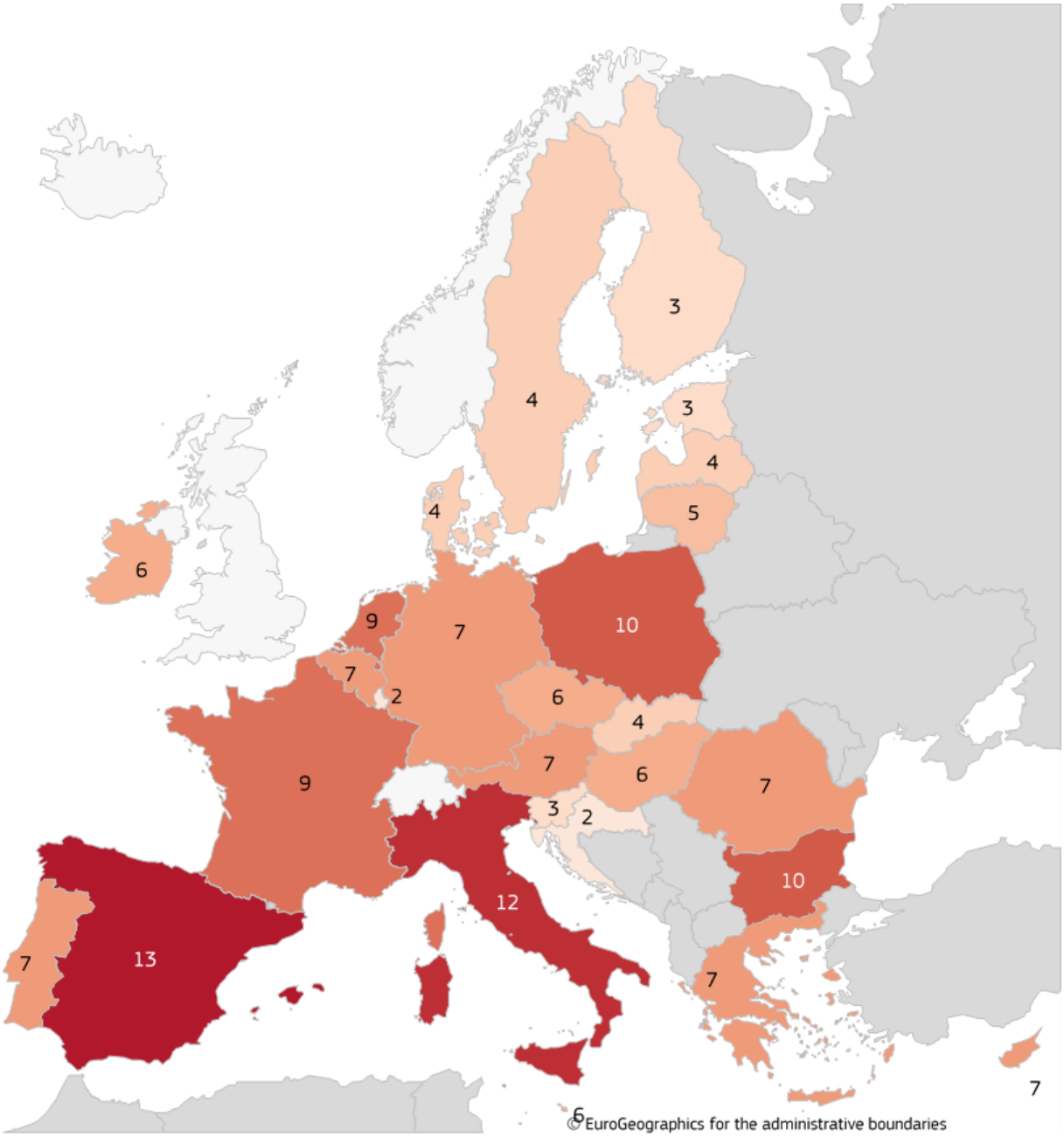
- антимикробна резистентност;
- по-добра готовност за превенция и ответни мерки във връзка със заплахи за здравето на хората, животните и растенията;
- безопасни и устойчиви хранителни продукти и системи за производство на храни;
- ефективно прилагане на законодателството на ЕС в областта на храните;
- устойчиво производство на храни, с което се подобрява хуманното отношение към животните;
- ефективен, ефикасен и надежден контрол.

[26] Работните програми са публикувани на уебсайта на Комисията.

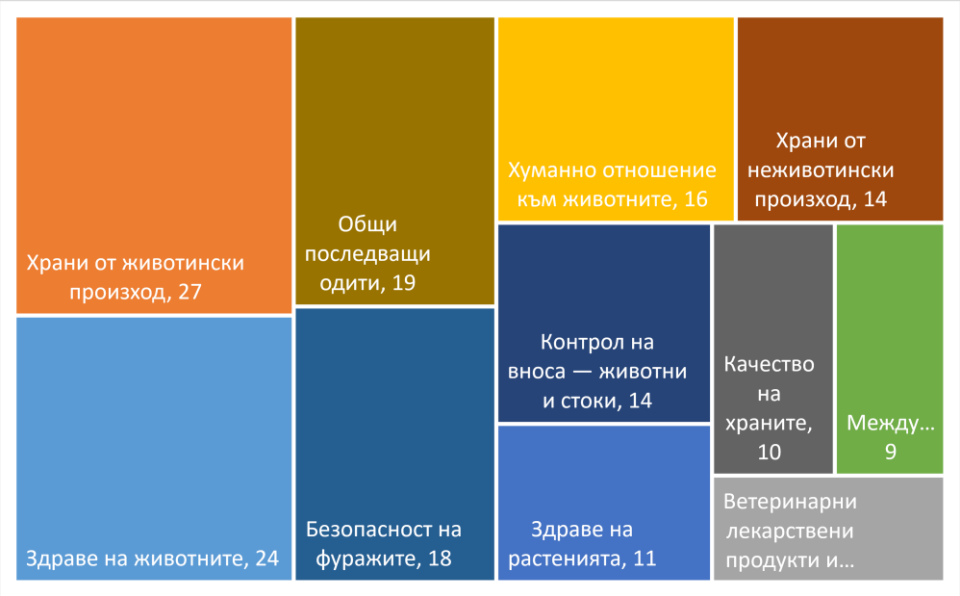
През 2019 г. и 2020 г. извършихме 170 одита и подобни проверки на системите за официален контрол на държавите от ЕС.

В диаграма 1 е показан броят на извършените одити в държавите от ЕС. В диаграма 2 е показан броят на одитите по области на контрол.

Диаграма 1 — Извършени одити в държавите от ЕС — 2019—2020 г.



Диаграма 2 — Извършени одити по области на контрол — 2019—2020 г.



Докладите от отделните одити са обществено достъпни на уебсайта на Комисията.

Контрол от страна на Комисията по време на пандемия

Ограниченията за пътувания, наложени поради пандемията от COVID-19, доведоха до преосмисляне на начина, по който извършваме нашия контрол и използваме методи за одит от разстояние в някои области.

Общо 43 от одитите през 2019—2020 г. са извършени изцяло от разстояние, включително чрез използване на видеоконферентна връзка вместо присъствени срещи. Така бе предоставено определено равнище на доказателства. Не бяха възможни обаче посещения от разстояние на съоръженията на стопанските субекти, за да се провери дали се осъществява официален контрол.

В Регламента относно официалния контрол от Комисията се изисква да изготви годишна или многогодишна програма за контрол[27], за да провери как се прилага законодателството на ЕС в областта на агрохранителната верига в държавите от ЕС. Програмата за 2021—2025 г.[28] е приета на 23 октомври 2020 г.

[27] Член 118 от Регламент (ЕС) 2017/625.

[28] Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1550 на Комисията за определяне на многогодишната програма за контрол за периода 2021—2025 г., който да се извършва от експерти на Комисията в държавите членки с цел проверка на прилагането на законодателството на Съюза в областта на агрохранителната верига.

2
Препоръки

Нашите одити обикновено водят до препоръки за коригиращи действия. От държавите от ЕС се изисква да предприемат необходимите действия за работа по тях[29] и да ги опишат в планове за действие.

Проверките, извършени през 2019—2020 г., доведоха до отправянето на общо 527 препоръки към държавите от ЕС. В диаграма 3 е представен преглед на тези препоръки по сектори. В придружаващия работен документ на службите на Комисията е представена допълнителна разбивка на цифрите за различните одитирани области.

Диаграма 3 — Направени препоръки за одитираните сектори — 2019—2020 г.



[29] Член 117, буква а) и член 119, буква а) от Регламент (ЕС) 2017/625.

3
Обобщаващи доклади



В обобщаващите доклади се отразяват констатациите и заключенията от поредица от дейности по контрол на Комисията, извършени в конкретна област, за да се представи обща картина на равнището на ЕС. В тези доклади се посочва какво функционира добре или какво — не, във връзка с изпълнението на дейностите по контрола и прилагането на законодателството. Те също така предоставят добра възможност да се споделят примери за добри практики, наблюдавани в държавите от ЕС. Тези доклади допринасят за развитието на политиката на ЕС и могат също така да предоставят основата за обмен с експерти от държавите от ЕС в рамките на инициативата „По-добро обучение за по-безопасни храни“ за обсъждане на общи проблеми и споделяне на добри практики.

Таблица 4 — Обобщаващи доклади, публикувани през 2019 г. и 2020 г.

Номер на доклада	Тема
2017-6304	Инфлуенца по птиците
2018-6525	Обобщаващ доклад относно безопасността на внасяните храни
2018-6537	Обобщаващ доклад относно продажбите на храни по интернет
2018-6780	Биоциди
2018-6810	Одити на официалния контрол в държавите от ЕС
2019-6788	Мерки за справяне с антимикробната резистентност чрез разумна употреба на антимикробни средства при животните
2019-6789	Мониторинг на антимикробната резистентност на зоонозните и коменсалните бактерии
2019-6865	Растения за засаждане и семена
2019-6876	Опазване на здравето на растенията — контрол върху вноса

Номер на доклада	Тема
2019-6834	Хуманно отношение към животните, изнасяни с пътни превозни средства
2019-6835	Хуманно отношение към животните, изнасяни по море
2017-6246	Обобщаващ доклад за споделените практики в областта на хигиената при клане на животни
2020-7100	Обобщаващ доклад — официален контрол над фуражните добавки, техните съставки и възможност за проследяване
2020-7105	Официален контрол върху хигиената, възможност за проследяване и изисквания по отношение на търговията с преработен животински белтък.

4

Акценти от извършените от Комисията дейности по контрол (2019—2020 г.)

Одитите в областта на безопасността на храните откроиха конкретни предизвикателства, с които се сблъскват компетентните органи в държавите от ЕС по отношение на:

- готови за консумация храни (от животински произход), при които необходимостта от обучение и друга подкрепа за длъжностните лица и липсата на систематични прегледи на предприятията ограничават последващите действия във връзка с недостатъците, установени в процедурите на предприятията за предотвратяване на кръстосано замърсяване, вземане на проби и изпитвания;

- конско месо, при което при последващи проверки във връзка със скандала с конското месо бяха установени проблеми с паспортите, базите данни и контрола над регистрирането на неразрешени лекарствени лечения на конете; както и

- храни от неживотински произход, където има възможност за подобряване на контрола върху замразените меки плодове и зеленчуци.

Организирахме поредица от одити, за да направим по-задълбочен и по-широк преглед на сектора на фуражите, включително страничните животински продукти, тъй като предишните поредици от одити разкриха някои системни слабости. При тези одити беше установено, че все още има нужда от подобряване на възможността за проследяване на преработения животински белтък.

При одитите относно здравето на животните се разглеждаха предотвратяването на заболявания, каква е готовността при възникване на огнища на болести и какъв е капацитетът за реакция. Информацията, получена по отношение на африканската чума по свинете и високопатогенната инфлуенца по птиците, помогна да се разработят редица стратегически документи и политики на Комисията за управление на тези болести.

Относно зоонозите:

- за *Salmonella* в популациите от домашни птици одитите показват, че като цяло държавите от ЕС прилагат програми, които са в съответствие с изискванията и които са ефективни за постигане на целите на ЕС по отношение на равнището на разпространение на *Salmonella*. Въпреки това в повечето случаи процентът на откриване в пробите, взети от предприятията (които осигуряват много по-продължително покритие на състоянието на стадото птици от официалните проби), е значително по-нисък от този в официалните проби. Това може да превърне вземането на проби от предприятията в неефективен принос към програмите и предполага, че има вероятност да останат неоткрити ниски нива на инфекция в стадата птици;

- по отношение на инфекциите с вируса на бяс одитите показват добро изпълнение на програмите за ваксинация, което води до намаляване на броя на случаите при животните.

Повечето държави от ЕС срещат трудности при доказването на равнището или тенденциите в съответствието по отношение на хуманното отношение към животните поради липсата на конкретни цели и/или на определени показатели за наблюдение.

Приключи тригодишен проект за намаляване на рутинното рязане на опашките на бозаещите прасета. В него бяха включени одити и посещения в няколко държави от ЕС от екип от експерти с практически опит в отглеждането на прасета за разплод с непокътнати опашки. Резултатите от проекта включват планове за действие от всички държави от ЕС, които не са постигнали съответствие, и те ще спомогнат да се постигне по-нататъшен напредък, необходим за прекратяване на рутинната практика за рязане на опашки.

Продължихме да извършваме одити на транспортирането на животни по море и да работим с Европейската агенция по морска безопасност за създаване на система за подобряване на официалния контрол върху плавателните съдове за превоз на добитък и по този начин да подобрим хуманното отношение към животните по време на транспортирането по море.

Използването на инструменти за визуализация в уеб портал подпомага бързото вземане на решения, което води до по-добра защита на здравето на растенията. Одитите на мерките за контрол, предприети от държавите от ЕС, в които има инфекции от вредители, спомагат да се подобри контролът и подпомагат работата по изкореняването им.

Въпреки че държавите от ЕС са постигнали напредък в изпълнението на Директивата за устойчивата употреба на пестициди, контролът върху прилагането на интегрирано управление на вредителите от страна на земеделските стопани и растениевъдите продължава да буди безпокойство.

В повечето държави от ЕС частни контролни органи сертифицират биологичното производство, както и използването и етикетирането на тези продукти. Надзорът над тези контролни органи от страна на компетентните органи се нуждае от по-нататъшно подобряване.

Официалният контрол във връзка с продуктите, сертифицирани по схемите за географски произход (ЗНП/ЗГУ/ХТСХ), невинаги удостоверява, че тези продукти са в съответствие с правилата, посочени в спецификациите на продукта.

Държавите от ЕС са въвели някои мерки за справяне със заплахите от измами в агрохранителната верига, но официалният контрол, насочен към измамни и заблуждаващи практики, все още не се прилага систематично във всички области на контрол.

Работният документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад, съдържа по-подробно описание на някои от основните области, в които Комисията извърши одити.

5
Други дейности на Комисията по контрол

5.1
Въвеждане на животни и стоки в ЕС

От държавите от ЕС се изисква да извършват официален контрол над животните, стоките от животински произход и някои стоки от неживотински произход, влизащи в ЕС. Те извършват по-голямата част от този контрол в определените за тази цел гранични контролни пунктове. Целта на контрола е да се гарантира, че животните, храните и фуражите отговарят на същите високи стандарти, каквито се прилагат за животните и стоките, произведени в ЕС. Държавите от ЕС могат да определят гранични контролни пунктове за този контрол само след като Комисията е установила, че структурата и разположението на предложените гранични контролни пунктове, както и организацията, отговарят на приложимите изисквания на ЕС[30]. През 2020 г. получихме 67 уведомления от държави от ЕС за нови (или за изменения по съществуващи) гранични контролни пунктове и направихме оценка на същите, включително на техните инспекционни центрове.

Нашият надзор над официалния контрол на държавите от ЕС върху въвеждане на животни и стоки продължи и през 2019 г. и 2020 г., като бяха извършени 11 одита. Резултатите от тях потвърждават, че държавите от ЕС продължават да подобряват своите системи и изпълнението на дейностите по контрол. Тези одити ще продължат и през следващите години. Освен това направихме оценка въз основа на документацията относно изпълнението на контрола върху въвеждането на животни и стоки през граничните контролни пунктове, разположени в най-отдалечените региони на ЕС, отново със задоволителни резултати.

[30] Регламент (ЕС) 2017/625 и свързаното с него законодателство, като Регламент (ЕС) 2019/1014, Регламент (ЕС) 2019/1012 и Регламент (ЕС) 2019/1081.

5.2

Остатъчни вещества от ветеринарни лекарствени продукти и замърсители от околната среда в животни и продукти от животински произход

Ветеринарните лекарствени продукти са широко използвани в животновъдството за превенция или лечение на заболявания. В месото, карантиите и млечните продукти от третирани животни, както и в млякото, яйцата и меда, може да има много ниски концентрации — остатъчни вещества — от фармакологичноактивните субстанции, съдържащи се във ветеринарните лекарствени продукти. Безопасните концентрации в храните — „максимално допустими граници на остатъчни вещества“ — са определени на равнището на ЕС. Храните, съдържащи остатъчни вещества в тази граница и под нея, се смятат за безопасни и могат да бъдат пускани на пазара, което показва, че принципите на добрата селскостопанска и добрата ветеринарна практика са спазени при животновъдството (лекарства, използвани в съответствие с инструкциите на етикета). Държавите от ЕС изпълняват годишни програми за мониторинг на остатъчни вещества, за да проверяват дали употребата на ветеринарни лекарствени продукти е в съответствие с приложимите правила на ЕС и за да откриват потенциални случаи на злоупотреба или незаконна употреба на фармакологичноактивни субстанции. Тези програми включват и мониторинг на животни и животински продукти за наличие на замърсители в околната среда и пестициди.

Всяка година ние, заедно със съответните референтни лаборатории на Европейския съюз, правим преглед на плановете на държавите от ЕС за мониторинг на остатъчни вещества и предоставяме коментари и препоръки относно тяхната пригодност. Ние също така одитираме изпълнението на плановете на държавите от ЕС за мониторинг на остатъчни вещества, като се фокусираме върху елементи като работата на лабораториите и ефективността на последващите разследвания на несъответстващите резултати. През 2019 г. и 2020 г. проведохме осем одита в държави от ЕС с до голяма степен задоволителни резултати. Тези одити ще продължат и през следващите години.

6
Систематични последващи действия по отношение на препоръките от одитите

6.1

Общи последващи одити

Чрез общите последващи одити систематично проследяваме действията, които компетентните органи са поели ангажимент да изпълнят в отговор на препоръките, направени в одиторските доклади. Тези одити обхващат всички „отворени“ препоръки във всички сектори.

Тези одити могат да бъдат:

- извършвани в офисите на компетентните органи или от разстояние;
- извършвани като проверка на документацията от нашите служби (административен последващ одит); или
- фокусирани върху конкретни теми: в малко на брой случаи, когато резултатите от одита са особено проблемни, се организират специфични за сектора последващи одити за проследяване на действията, които трябва спешно да бъдат изпълнени от държавите от ЕС.

Таблица 5 — Последващи одити в държавите от ЕС през 2019—2020 г.

Общи последващи одити:	
Последващ одит на документи:	
Конкретна тема:	

Този процес продължава да бъде ефективен за справяне с по-голямата част от установените проблеми. Резултатите от общите последващи одитни действия се публикуват в профилите на държавите (вж. 6.2 по-долу).

В края на декември 2020 г. държавите от ЕС предприеха корективни действия или представиха удовлетворяващи ангажименти за преодоляване на слабостите в рамките на приемливи срокове. Въз основа на тригодишен показател са предприети корективни действия по 92 % от препоръките, направени в резултат на одити, извършени през тригодишния период 2016—2018 г.

6.2
Профили на държавите

Конкретните познания за всяка държава са важни при подготовката на одитите и при предоставянето на информация за изготвянето на политики. Поради това поддържаме и публикуваме профили на държавите.

Тези профили на държавите са обществено достъпни и предоставят общ преглед на всяка държава от ЕС по отношение на:

- петте последно публикувани одитни доклада;
- оценка на действията, предприети от държавата в отговор на препоръките от одита;
- организацията на официалния контрол в държавата;
- връзки към съответните уебсайтове в държавата.

Публикуването на тези профили на държавите помага да се гарантира, че пълният цикъл на одита е прозрачен за обществеността.

6.3
Осигуряване на изпълнението



Когато държава от ЕС наруши правото на Съюза, Комисията определя подходящи действия за всеки отделен случай в съответствие с подхода, изложен в нейното съобщение „Право на ЕС: по-добри резултати чрез по-добро прилагане“[31]. Тези действия могат да варират от контакти на подходящо равнище с органите на държавите от ЕС с цел гарантиране на правилното прилагане на правото на Съюза до започване на обмен в рамките на EU Pilot и/или производство за установяване на нарушение като крайна мярка, когато са изчерпани всички други възможности за насърчаване на съответствието. Инструментите за осигуряване на изпълнението, освен когато става въпрос за нарушения в областта на безопасността на храните, включват също и предпазни или защитни мерки. Те могат да варират от предприемането на предпазни мерки относно търговията и движението на животни, растения или хранителни и фуражни продукти до приемането на защитни мерки съгласно съответното законодателство.

Ако контактите с държавите от ЕС или обменът в рамките на EU Pilot не доведат до коригиране на нарушението на правото, процесът може да навлезе в досъдебната и съдебната фаза на производството за установяване на нарушение[32].

През 2019 г. Комисията започна дело за установяване на нарушение срещу Чехия във връзка със системния ѝ официален контрол върху определени хранителни продукти, идващи от други държави от ЕС, при всяко влизане на тези хранителни продукти в държавата, в нарушение на правилата на ЕС относно официалния контрол, осигуряващ съответствие със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към тях[33].

През 2019 г. Комисията приключи две продължителни дела за установяване на нарушения:

[31] 2017/C 18/02: Съобщение на Комисията: Право на ЕС:по-добри резултати чрез по-добро прилагане

[32] Член 258 от Договора за функционирането на ЕС.

[33] Официално уведомително писмо беше изпратено през януари 2019 г., а мотивирано становище — през юли 2019 г. . През юли 2020 г. беше изпратено допълнително официално уведомително писмо.

— в Гърция: във връзка с недостига на персонал, определен за службите, отговарящи за ветеринарните проверки; както и

— в Португалия: във връзка с мерките за предотвратяване на разпространението в рамките на ЕС на борова нематода.



През 2019 г. Съдът на Европейския съюз постанови, че Италия не е успяла да предотврати в достатъчна степен по-нататъшното разпространение на изискващия карантина вреден организъм *Xylella fastidiosa* в Apulia[34].

През 2019—2020 г. Комисията не е сезирала съда за нито едно дело в областите, подлежащи на официален контрол, обхванати от настоящия доклад.

[34] Решение на Съда по дело Комисия/Италия, C-443/18

7
Подкрепа за държавите от ЕС

7.1
Мрежи



Дирекция „Одити и анализи в областта на здравеопазването и храните“ е домакин на редица мрежи и работни групи, съставени от служители на компетентните органи на страните от ЕС и на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия, които обсъждат и насърчават прилагането на определени аспекти на правото на ЕС.

От 2008 г. насам две мрежи провеждат редовни срещи с цел обмен на опит относно подготовката, изпълнението и докладването за МНПК и прилагането на националните системи за одит (НСО) във връзка с официалния контрол. През периода 2019—2020 г. мрежата за МНПК проведе шест срещи, от които два пъти от разстояние. Срещите бяха съсредоточени предимно върху разработването и финализирането на двата документа с насоки за изготвянето на МНПК и за годишните доклади на държавите от ЕС. Обсъдени бяха и предизвикателствата и възможностите, пред които бяха изправени държавите от ЕС през 2020 г. заради пандемията от COVID-19 при осъществяването на официалния контрол.

Мрежата за МНПК също така помогна и за тестването на електронната версия на стандартния образец на формуляр за годишните доклади —инструмента „Годишно докладване относно официалния контрол (AROC)“, за да помогне на държавите от ЕС да се подготвят за подаването му за първи път през 2021 г.

През периода 2019—2020 г. мрежата за НСО проведе три срещи, от които една от разстояние. Срещите улесниха разработването и финализирането на документа с насоки за провеждане на одити съгласно член 6 от Регламента относно официалния контрол. Представителите на НСО и Комисията обмениха опит в изпълнението на одитните си програми по време на пандемията от COVID-19, като се съсредоточиха върху установените добри практики.

През 2019 г. и 2020 г. мрежата от националните звена за контакт на държавите от ЕС за защита на животните по време на транспортиране се срещна три пъти, за да обсъди показателите за хуманно отношение към животните при контрола върху транспортирането, транспортирането на неотбити телета, местата за почивка в държавите извън ЕС, транспортирането при екстремни температури и транспортирането на животни с плавателни съдове за превоз на добитък. През 2020 г. националните звена за контакт финализираха актуализацията на мрежовия документ относно плавателните съдове за превоз на добитък.

По време на първата вълна на пандемията от COVID-19 мрежата изигра важна роля в координирането на обмена на информация, за да се избегне задържането на камиони с добитък на националните гранични пунктове поради ограничителните мерки.

За да помогне на държавите от ЕС да се справят със слабостите в системата, Комисията създаде две работни групи, които се занимават с анализ на формулацията и осигуряване на изпълнението по отношение на продуктите за растителна защита (ПРЗ). Представители на повече от двадесет държави от ЕС взеха участие в срещата на работната група за анализ на формулациите на ПРЗ, както и в трите срещи на работната група за осигуряване на изпълнението на законодателството в областта на ПРЗ, организирани от Комисията през 2019 г. Поради по-високия приоритет, който се отдава на оценката на Директивата за устойчивата употреба на пестициди (УУП), работната група относно разрешаването и анализа на формулациите беше прехвърлена към отдела за политиката на Комисията относно разрешаването на пестициди, а работната група за осигуряване на изпълнението беше прекратена.

През май 2019 г. Комисията организира съвместно заседание на работните групи за Директивата за устойчивата употреба на пестициди и за осигуряване на изпълнението на законодателството в областта на ПРЗ с цел решаване на въпроси от взаимен интерес, както и работен семинар по въпросите на интегрираното управление на вредители (ИУВ). Целта на семинара беше да се помогне на държавите от ЕС да оценят прилагането на ИУВ на ниво стопанство, въз основа на опита, натрупан по време на курсовете „По-добро обучение за по-безопасни храни“, посветени на ИУВ. Работната група за Директивата за устойчивата употреба на пестицидите проведе съвместна среща с работната група за агроекологична статистика през ноември 2019 г., като на нея бяха разгледани въпроси от взаимен интерес, по-специално във връзка с разработването на по-полезни хармонизирани показатели за риска. През 2020 г. работната група за Директивата за устойчивата употреба на пестицидите организира една среща през ноември, чийто основен фокус бяха техническите аспекти на оценката и преразглеждането на директивата, които започнаха в края на 2019 г.

През декември 2020 г. компетентните органи на държавите от ЕС бяха поканени чрез работната група за Директивата за устойчивата употреба на пестицидите да предоставят обратна информация относно възможните бъдещи варианти на политиката. През декември 2020 г. беше подписан договор за външно проучване в подкрепа на оценката на директивата и оценката на въздействието на евентуалното ѝ преразглеждане. Извършена беше и подготвителна работа за събитие от разстояние на Комисията за заинтересованите страни, което да се проведе през януари 2021 г., както и за онлайн обществена консултация/(споделете мнението си) за тази инициатива, която да стартира през

януари 2021 г. Допълнителна информация можете да намерите на уебсайта на Комисията на портала „По-добро регулиране“[35].

[35] Пътна карта и резултати от обществената консултация.

7.2
По-добро обучение за по-безопасни храни



„По-добро обучение за по-безопасни храни“ (BTSF) е инициатива на Комисията за обучение, насочена към подобряване на прилагането на правилата на ЕС в областта на храните, фуражите, здравето на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, биологичното земеделие и схемите за географски произход (ЗНП/ЗГУ/ХТСХ). Тя играе ключова роля за подобряване на ефективността и надеждността на официалния контрол и за разпространяване на знания за законодателството на ЕС. Контролът на Комисията помага да се установят нуждите от обучение.

Програмата на инициативата BTSF за 2019—2020 г. съдържа широк спектър от технически теми и редица сесии, които са от особено значение за системите за официален контрол. Те включват:

- системи за одит и вътрешен одит;
- правоприлагане в областта на санитарните и фитосанитарните въпроси в ЕС;
- измами с храни и електронна търговия с храни;
- Регламента относно официалния контрол;
- готовност за епидемичен взрив и управлението му; подкрепа за одитите на ЕС (за национални експерти); както и
- обобщаващи доклади на ЕС.

През 2020 г. беше организиран семинар относно последващи действия за изпълнение на препоръки.

През 2019 г. и до март 2020 г. бяха проведени 200 курса за обучение в държави от ЕС, когато всички присъствени курсове за обучение трябваше да бъдат преустановени поради развиващата се пандемия от COVID-19. През 2020 г. тези договори са изменени, за да се предостави виртуално обучение, когато това е възможно, и всички нови договори вече включват компонент за виртуално обучение.

През 2020 г. в рамките на инициативата BTSF постепенно беше въведено онлайн обучение, при което се използват виртуални класни стаи и модули за електронно

обучение, достъпни чрез **академията на инициативата BTSF**. В рамките на тази инициатива се разширява предлагането на електронно обучение и се превеждат съществуващите модули на повечето официални езици, за да се гарантира, че максимален брой потребители ще имат достъп до материалите за обучение, независимо от това какво ще се случи в бъдеще. Академията също така предоставя хранилище от съществуващи ресурси за обучение, които могат да се използват от длъжностни лица както от ЕС, така и от държави извън него.



За повече информация вж. Годишен доклад на BTSF за 2019 г..

Заключения

ЕС има комплексно законодателство за свеждане до минимум на рисковете за безопасността и проблемите с несъответствията — от фермата до трапезата. Годишните доклади на държавите от ЕС за официалния контрол показват, че националните органи продължават да изпълняват своята роля да наблюдават и проверяват дали предприятията по хранителната верига спазват съответните изисквания на ЕС и да предприемат мерки за осигуряване на изпълнението, когато това не е така.

Въвеждането на стандартен образец на формуляр за годишните доклади улеснява събирането на съпоставима информация и данни за официалния контрол, извършван от държавите от ЕС по цялата агрохранителна верига.

В настоящия доклад и придружаващия го работен документ на службите на Комисията тези съпоставими данни са обобщени в статистически данни за целия ЕС за 2020 г. С течение на времето тези данни ще позволят да се идентифицират тенденции в контрола и проблеми с несъответствието. За 2020 г. статистическите данни за 26 държави показват, че има 16,8 милиона субекти, които попадат в обхвата на официалния контрол, и че националните органи са осъществили повече от 4 милиона действия по официален контрол на тези субекти. Въз основа на тези действия по контрол са установени около 655 000 проблема с несъответствието, което доведе до прилагането на 388 000 административни санкции и почти 13 000 съдебни действия.

Тъй като стандартният образец на формуляра се използва за първи път, не всички държави от ЕС успяха да предоставят всички данни в изисквания формат. Спазването на указанията на Комисията за попълване на годишния доклад би подобрило още повече съпоставимостта на информацията, предоставена в полетата за свободен текст.

Работният документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад, съдържа подробна информация за официалния контрол, извършван от държавите от ЕС, и за контрола, извършван от Комисията във връзка с изискванията на ЕС относно законодателството в областта на храните и фуражите, здравето на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита. Резултатите от този контрол показват, че държавите от ЕС разполагат с необходимите системи за контрол и като цяло осигуряват нива на съответствие, съвместими с безопасността на храните и фуражите, както и здравословен вътрешен пазар на ЕС. В рамките на контрола от страна на Комисията в някои държави от ЕС бяха установени слабости в системите за контрол и беше подчертана необходимостта от подобрения в националните системи за контрол.

Систематичните последващи действия във връзка с препоръките от одитите на Комисията показват, че националните органи като цяло предприемат подходящи коригиращи мерки за преодоляване на установените слабости.

Като работи в партньорство с националните органи, Комисията продължава да оказва подкрепа на държавите от ЕС за непрекъснато подобряване на техните системи за официален контрол чрез мрежите и инициативата BTSF.

През 2020 г. ограниченията, наложени поради пандемията от COVID-19, представляваха предизвикателство за националните органи и Комисията при завършването на техните планове за контрол. Нивото на персонала и недостигът на ресурси също бяха посочени като причини националните органи да не изпълнят изцяло планираните си програми. Ограниченията доведоха и до по-широко използване на средства за извършване на контрол от разстояние. Тези технологии имат доказана стойност и могат да бъдат допълнително проучени.